

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
факультет української філології, культури і мистецтва
кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
“ ” О.Б.Жильцов
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА:

ГРАМАТИКА. МОРФОЛОГІЯ

для студентів денної та заочної форм навчання

спеціальності: 0.35 Філологія

освітнього рівня: перший (бакалаврський)

освітньої програми: 035.01.01 Українська мова та література

спеціалізації: 035.01 Українська мова та література

Київ – 2022

Розробники:

Грипас Оксана Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Викладачі:

Грипас Оксана Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол № від _____ 2022 року

Завідувач кафедри _____ (М.О. Вінтонів)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.01.01 «Українська мова та література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

____.____.2022 р.

Гарант освітньої програми _____ (М. О. Вінтонів)

Робочу програму перевірено

____.____.2022 р.

Заступник декана факультету української філології, культури і мистецтва з науково-методичної та навчальної роботи _____ С.І.Горобець

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (______). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (______). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (______). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (______). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Сучасна українська літературна мова		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	26/780	
Курс	1,2,3,4	
Змістовий модуль. Граматика морфологія		
<i>Курс</i>	III	III
<i>Семестр</i>	V	V
<i>Обсяг кредитів</i>	4	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120	120
<i>Аудиторні</i>	54	12
<i>Модульний контроль</i>	8	-
<i>Семестровий контроль</i>	45	-
<i>Самостійна робота</i>	13	108
Форма контролю	<i>Іспит</i>	

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – засвоєння студентами розділу «Граматика. Морфологія» з урахуванням етапів пізнання, вимог до внутрішньої логіки навчання, встановлення асоціативних зв'язків між граматичними й морфологічними поняттями, явищами, які сприяють міцності знань, проникненню у внутрішню і зовнішню систему мови на рівні здобутків сучасної мовознавчої думки та з урахуванням досягнень методики навчання мови як провідних дисциплін, що забезпечують фахову підготовку майбутніх філологів; формування у студентів-філологів систематизованих наукових знань про основні закономірності морфологічної системи української мови, традиційні й нові підходи щодо класифікації частин мови.

Завдання дисципліни: сприяти формуванню

- **загальних компетентностей**

ЗК-2: Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4: Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-5: Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6: Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7: Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-8: Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-10: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-11: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-13: Здатність проведення досліджень на належному рівні.

• *фахових компетентностей*

ФК-1: Загально-професійні компетентності: Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК-2: Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК-4: Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК-6: Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК-7: Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК-8: Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК-11: Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК-13: Комунікативні компетентності: Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

ФК-17: Прикладні компетентності: Інформаційна комунікативно-технічна компетенція: обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних.

III. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Після опанування дисципліни «Грамматика. Морфологія» студенти повинні мати такі *програмні результати навчання*:

ПРН-1: Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН-2: Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН-3: Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН-5: Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН-6: Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПРН-7: Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

Організація навчальної діяльності в центрі культури української мови

Реформування системи вищої освіти на сучасному етапі зумовлює концептуальні зміни в напрямках, цілях, завданнях, змісті освіти, філологічної зокрема, які зорієнтовують передовсім на розвиток особистості, формування творчої ініціативи, мобільності, підвищення конкурентоздатності майбутнього фахівця.

Задля ефективної реалізації концепції нової освітньої стратегії університету програмою передбачено застосування можливостей Центру культури української мови.

Для цього впроваджено систематичне застосування орфоепічних тренінгів, риторичних розминок, дослідницьких завдань, що передбачають карткування мовного матеріалу, укладання мультимедійних словників, опрацювання спеціальної літератури тощо; творчих завдань «Мовне обличчя міста», «Мовна особистість фахівця», «Грамматичні норми української мови в інфографіці», «Удосконалюємо мовлення» тощо.

Крім того, студентів залучено до роботи в проблемних групах, до участі в наукових конференціях; мовних конкурсах тощо.

У Центрі заплановано презентації наукових видань з проблем культури української мови, зустрічі з науковцями.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	У с ь о г о	Розподіл годин між видами робіт:					Са мо сті йн а
		Аудиторна:					
		Л е к ц ії	С е м і н а р и	П р а к т и ч ні	Л а б о р а т .	М о д у л ь н і	
5 СЕМЕСТР							
Змістовий модуль IV. Дієслово. Іменні категорії дієслова. Категорії виду, способу							
Тема 17. Дієслово. Категоріальне значення, система граматичних форм, дієвідміни дієслова		1	1	2			1
Тема 18. Дві основи дієслова. Структурні класи дієслів.				2			1
Тема 19. Категорія особи, числа, роду. Безособові дієслова.		1	1	2			1
Тема 20. Категорія виду. Роди дієслівної дії			1	2			1
Тема 21. . Категорія способу			1	2			1
<i>Модульний контроль 1</i>						2	
Разом	23	2	4	10		2	5
Змістовий модуль V. Дієслівні категорії та дієслівні утворення							
Тема 22. Категорія часу. Парадигма часових форм.		1	1	2			1
Тема 23. Категорії стану та перехідності/неперехідності дієслова		1	1	2			1
Тема 24. Дієслівні утворення: інфінітив, предикативна форма на -но, -то			1	2			1
Тема 25. Дієслівні утворення: дієприкметник, дієприслівник.			1	2			1

<i>Модульний контроль 2</i>						2	
Разом	20	2	4	8		2	4
Змістовий модуль VI. Службові частини мови. Прийменник. Сполучник							
Тема 26. Прийменник. Розряди прийменників		1	1	2			1
Тема 27. Прийменниково-відмінкові форми		1		2			
Тема 28. Сполучник. Групи та типи сполучників			1	2			1
Тема 29. Сполучник і сполучні слова				2			
<i>Модульний контроль 3</i>						2	
Разом	16	2	2	8		2	2
Змістовий модуль VII. Службові частини мови. Частка. Вигук.							
Тема 30. Частка.		1	1	2			1
Тема 31. Зв'язки. Модальні слова.				2			
Тема 32. Вигуки		1	1	2			1
Тема 33. Звуконаслідувальні слова				2			
<i>Модульний контроль 4</i>						2	
Разом	16	2	2	8		2	2
Семестровий контроль	45						
Усього	120	8	12	34		8	13

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	у с ь о г о	Розподіл годин між видами робіт:					Са мо сті йн а
		Аудиторна:					
		Л е к ц ії	С е м і н а р и	П р а к т и ч ні	Л а б о р а т .	М о д у л ь н і	
Змістовий модуль IV. Дієслово. Іменні категорії дієслова. Категорії виду, способу							

Тема 17. Дієслово. Категоріальне значення, система граматичних форм, дієвідміни дієслова	7	1					6
Тема 18. Дві основи дієслова. Структурні класи дієслів.	7						7
Тема 19. Категорія особи, числа, роду. Безособові дієслова.	8	1		1			6
Тема 20. Категорія виду. Роди дієслівної дії	6						6
Тема 21. . Категорія способу	8			1			7
Разом	36	2		2			32
Змістовий модуль V. Дієслівні категорії та дієслівні утворення							
Тема 22. Категорія часу. Парадигма часових форм.	8	1					7
Тема 23. Категорії стану та перехідності/неперехідності дієслова	7	1					6
Тема 24. Дієслівні утворення: інфінітив, предикативна форма на -но, -то	7			1			6
Тема 25. Дієслівні утворення: дієприкметник, дієприслівник.	7			1			6
Разом	29	2		2			25
Змістовий модуль VI. Службові частини мови. Прийменник. Сполучник							
Тема 26. Прийменник. Розряди прийменників	6						6
Тема 27. Прийменниково-відмінкові форми	7			1			6
Тема 28. Сполучник. Групи та типи сполучників	6						6
Тема 29. Сполучник і сполучні слова	8			1			7
Разом	27			2			25
Змістовий модуль VII. Службові частини мови. Частка. Вигук.							
Тема 30. Частка.	7			1			6
Тема 31. Зв'язки. Модальні слова.	7						7
Тема 32. Вигуки	8			1			7
Тема 33. Звуконаслідувальні слова	6						6
Разом	28			2			26
Разом 5-ий семестр	120	4		8			108

V. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль IV. Дієслово. Іменні категорії дієслова. Категорії виду, способу

Тема 17. Дієслово. Категоріальне значення, система граматичних форм, дієвідміни дієслова

Функціонально-семантичні групи дієслів. Граматичні категорії дієслова. Система граматичних форм дієслова. Відмінювані й невідмінювані форми дієслова, їх граматичні категорії, синтаксична роль у реченні. Дві дієслівні основи, їх структура. Продуктивні та непродуктивні класи дієслів. Дієвідмінювання. Критерії поділу дієслів на дієвідміни. Засоби розрізнення дієвідмін. Поняття про різновідмінювані дієслова. Дієслова архаїчної групи (архаїчні дієвідміни). [I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Тема 18. Дві основи дієслова. Структурні класи дієслів

Певинні та воринні дієслова. Походження дієслів від іменника, прикметника, числівника, займенника. Словотвірні суфікси дієслова. Дві основи дієслова та особово-часові форми утворені від них. Структурні класи дієслів. Взаємозв'язок структурних класів із словотвірними ознаками та дієвідмінюванням. [I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Тема 19. Дієслово. Категорія особи, числа, роду. Безособові дієслова

Семантика особових форм дієслова: інваріантно-варіантні значення. Вживання одних особових форм в значенні інших. Способи вираження категорії особи: синтетичний та аналітичний. Безособові дієслова, їх семантичні групи. Сутність категорії числа, засоби вираження. Вияв категорії роду у структурі дієприкметників, формах минулого та давноминулого часу дієслів дійсного та умовного способу. Вияв категорії відмінка у дієприкметникових формах. Граматична залежність відмінка як прикметникової категорії. [I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Тема 20. Дієслово. Категорія виду. Роди дієслівної дії

Семантична сутність категорії виду. Співвідношення категорій виду та часу дієслів. Семантичні групи дієслів доконаного та недоконаного виду. Формальні засоби вираження категорії виду. Творення видових форм дієслова. Двовидові та одновидові дієслова. Роди дієслівної дії. [I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Тема 21. Дієслово. Категорія способу

Семантична сутність та морфологічне вираження категорії способу. Дійсний, умовний та наказовий способи дієслів, їх інваріантно-варіантні значення, граматичні особливості, інтонаційне оформлення. Співвіднесеність категорії способу з іншими граматичними категоріями (часу, виду). Спонукальний та бажальний способи дієслів.

Змістовий модуль V. Дієслівні категорії та дієслівні утворення

Тема 22. Категорія часу. Парадигма часових форм

Час об'єктивний та граматичний. Специфіка вияву категорії часу у різних дієслівних формах. Співвіднесеність категорії часу з іншими граматичними категоріями (виду, способу). Абсолютне й відносне значення форм часу. Основні часові форми дієслова. Функціонально-стильове навантаження часових форм дієслова у сучасній українській мові. [I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Тема 23. Дієслово. Категорії стану та перехідності/неперехідності дієслова
Дієслова активного стану, їх семантико-граматичні ознаки. Дієслова пасивного стану, їх співвіднесеність із дієсловами активного стану, особливості вираження суб'єктно-об'єктних відношень. Зворотно-середній стан дієслів, його творення й семантико-граматичне вираження. Розряди дієслів зворотно-середнього стану. Дієслова на –ся, що не мають категорії стану. Категорія перехідності-неперехідності, її семантико-граматична основа. Засоби вираження. Невласне перехідні дієслова. [I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

[I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Тема 24. Дієслово. Дієслівні утворенн: інфінітив, предикативна форма на -но, -то.

Інфінітив як початкової форми дієслова, його синтаксична роль. Суфікси інфінітива. Демінутивні форми інфінітива. Безособові дієслівні форми на –но, –то, їх походження, граматичні ознаки та творення у сучасній українській мові. Дієприслівник як дієслівна словоформа, його морфологічні ознаки, синтаксична роль у реченні. [I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Тема 25. Дієслово. Дієслівні утворення: дієприкметник, дієприслівник.

Дієслівні та прикметникові ознаки дієприкметника, його синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники, їх творення. Перехід дієприкметників у прикметники та іменники (ад'єктивація та субстантивація). Походження дієприслівників. Творення дієприслівників теперішнього та минулого часу. Перехід дієприслівників у прислівники, прийменники, сполучники. [I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3, 4, 7].

Змістовий модуль VI. Службові частини мови. Прийменник. Сполучник

Тема 26. Прийменник. Розряди прийменників

Прийменник. Визначення прийменника. Основні функції прийменника в мові. Типи відношень, що їх виражають прийменники. Класифікації прийменників за походженням. Розряди прийменників за їх морфологічною структурою. [I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 2, 7, 8, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

Тема 27. Прийменниково-відмінкові форми

Особливості вживання прийменників із повнозначними частинами мови. Перехід у прийменники слів інших частин мови. Синонімічні прийменникові конструкції. Правопис прийменників. Редагування текстів із випадками неправильного використання прийменникових конструкцій. [I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

Тема 28. Сполучник. Групи та види сполучників

Загальне поняття про сполучник, класифікація сполучників за морфологічною структурою. Групи сполучників за способом уживання. Типи сполучників за синтаксичними функціями. Сполучники і сполучні слова.

[I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

Тема 29. Сполучник і сполучні слова.

Класифікація сполучників за структурою та значенням. Правопис сполучників.[1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

Змістовий модуль VII. Службові частини мови. Частина. Вигук

Тема 30. Частка

Лінгвістичний статус часток. Частки як частина мови. Історія формування. Групи часток за походженням. Типи класифікацій часток за місцем і роллю їх у мові (традиційні та новітні класифікації)[I: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

Тема 31. Зв'язки. Модальні слова

Загальне поняття про зв'язки. Граматичні ознаки зв'язки. Зв'язки абстрактні, напівповнозначні та повнозначні. Зв'язка як службове слово, її роль у структурі речення.

Модальні слова як особливий розряд слів у системі частин мови. Лексико-граматична своєрідність модальних слів. Групи модальних слів за походженням. Розряди модальних слів за значенням..[I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

Тема 32. Вигуки

Поняття про вигуки як частину мови. Особливий статус вигуків у мові. Типи вигуків за походженням. Розряди вигуків за значенням. Вигуки-предикати.[I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

Тема 33. Звуконаслідувальні слова

Звуконаслідувальні слова. Розділові знаки при вигуках. Правопис різних видів вигуків та звуконаслідувальних слів. [I: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; II: 7, 8, 9, 11; III: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; IV: 3].

VI. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента денного відділення

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	5	5	4	4	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	5	50	4	40	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	4	20	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			128		112		91		91
Максимальна кількість балів:	422								
Розрахунок коефіцієнта:	$422:60=7,03$								

6.1.2 Система оцінювання навчальних досягнень студента заочної форми навчання

	Макс	Модуль 4	Модуль 5	Модуль 6	Модуль 7
--	------	----------	----------	----------	----------

Вид діяльності студента	імал ьна кіл ькі сть ба лів за од ин иц ю	кіл ькі ст ь од ин иц ь	макс имал ьна кіл ькі сть ба лів	кіл ькі ст ь од ин иц ь	макс имал ьна кіл ькі сть ба лів	кіл ькі сть од ин иц ь	макс имал ьна кіл ькі сть ба лів	кіл ькі сть од ин иц ь	макс имал ьна кіл ькі сть ба лів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для сам-ї роботи	5	5	25	4	20	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом			37		32		31		31
Максимальна кількість балів:	131								
Розрахунок коефіцієнта:	131:60=2,18								

6.3.1 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання для денного відділення

Зміст завдання	Максимальна к-сть балів за виконання завдання
Модуль IV. Дієслово. Іменні категорії дієслова. Категорії виду, способу	
Самостійна 17. Категоріальне значення, система граматичних форм, дієвідміни дієслова	5
Самостійна 18. Дві основи дієслова. Структурні класи дієслів.	5
Самостійна 19. Категорія особи, числа, роду. Безособові дієслова. Дієслова неповної особової парадигми.	5
Самостійна 20. Категорія виду. Парновидові, двовидові, одновидові дієслова.	5
Самостійна 21. Категорія способу дієслова.	5
Разом (5 год.)	25
Модуль V. Дієслівні категорії та дієслівні утворення	
Самостійна 22. Категорія часу. Парадигма часових форм	5
Самостійна 23. Категорії стану та перехідності/неперехідності дієслова	5
Самостійна 24. Дієслівні утворення: інфінітив, предикативна форма на -но, -то	5
Самостійна 25. Дієслівні утворення: дієприкметник, дієприслівник.	5

Разом (4 год.)	20
Модуль VI. Службові частини мови. Прийменник. Сполучник	
Самостійна 26. Прийменник. Розряди прийменників	5
Самостійна 27. Сполучник. Групи та типи сполучників	5
Разом (2 год.)	10
Модуль VII. Службові частини мови. Частка. Вигук	
Самостійна 28. Частка. Розряди часток.	5
Самостійна 29. Вигуки	5
Разом (2 год.)	10

6.3.1 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання для заочного відділення

Зміст завдання	Максимальна к-сть балів за виконання завдання
Модуль IV. Дієслово. Іменні категорії дієслова. Категорії виду, способу	
Самостійна 17. Категоріальне значення, система граматичних форм, дієвідміни дієслова	5
Самостійна 18. Дві основи дієслова. Структурні класи дієслів.	5
Самостійна 19. Категорія особи, числа, роду. Безособові дієслова. Дієслова неповної особової парадигми.	5
Самостійна 20. Категорія виду. Парновидові, двовидові, одновидові дієслова.	5
Самостійна 21. Категорія способу дієслова.	5
Разом (32 год.)	25
Модуль V. Дієслівні категорії та дієслівні утворення	
Самостійна 22. Категорія часу. Парадигма часових форм	5
Самостійна 23. Категорії стану та перехідності/неперехідності дієслова	5
Самостійна 24. Дієслівні утворення: інфінітив, предикативна форма на -но, -то	5
Самостійна 25. Дієслівні утворення: дієприкметник, дієприслівник.	5
Разом (25 год.)	20
Модуль VI. Службові частини мови. Прийменник. Сполучник	
Самостійна 26. Прийменник. Розряди прийменників	5
Самостійна 27. Прийменниково-відмінкові форми	5
Самостійна 28. Сполучник. Групи та типи сполучників	5
Самостійна 29. Сполучник і сполучні слова	5
Разом (25 год.)	20
Модуль VII. Службові частини мови. Частка. Вигук	
Самостійна 30. Частка. Розряди часток.	5
Самостійна 31. Зв'язки. Модальні слова.	5
Самостійна 32. Вигуки	5

Самостійна 33. Звуконаслідувальні слова	4
Разом (26 год.)	20

Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова: Граматика. Морфологія» оцінюється за такими параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює з науковою літературою; оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; креативно підходить до їх підготовки; має комунікативні вміння і навички; прагне до самовдосконалення і саморозвитку.

4 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити власні висновки; не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати його; не працює з науковими і навчальними джерелами і не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; майже відсутні творчі та комунікативні уміння і навички.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється у вигляді тестових завдань в електронному навчальному курсі або письмово на окремих аркушах.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

21-25 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; креативно підходить до їх підготовки; має комунікативні вміння і навички.

15-20 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент робить висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

9-14 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент не висвітлює власної позиції; володіє правилами написання та підготовки виступів,

доповідей, бесід, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

3-8 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані не в повному обсязі, частково самотійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

0-2 бали – виконано менше половини завдань для самотійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє робити власні висновки; не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова: Граматика. Морфологія» здійснюється у формі *екзамену*.

До складання екзамену допускаються студенти, які відвідали всі лекційні та практичні заняття, активно працювали, написали всі модульні контрольні роботи та виконали блок самотійної роботи.

Критерії оцінювання

Комплексний іспит охоплює дві дисципліни «Сучасна українська літературна мова: Граматика. Морфологія» (6 кредитів) та «Сучасна українська літературна мова: Морфеміка і словотвір» (2 кредити). Згідно з таким розподілом 3 питання екзаменаційного білета з дисципліни «СУЛМ: Граматика. Морфологія» та 1 питання з дисципліни «СУЛМ. Морфеміка і словотвір».

Метою підсумкового контролю з дисципліни «Сучасна українська літературна мова: Граматика. Морфологія» є перевірка рівня засвоєння студентом знань граматичних характеристик частин мови відповідно до програми предмету. Екзаменаційні білети включають два теоретичних питання та одне практичне завдання.

Кожне із цих трьох завдань оцінюється у межах *від 0 до 10 балів*.

9-10 балів студент отримує тоді, коли: грамотно і повно виконує відповідне завдання білета, дає правильне визначення понять; демонструє

глибоке розуміння матеріалу; точно формулює свої думки і обґрунтовує їх; послідовно, зв'язно викладає матеріал, логічно міркує; виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, наводить приклади, порівнює, зіставляє, аналізує, узагальнює; володіє чистою літературною мовою, грамотно оформляє свою відповідь; вміє застосувати знання і навички у процесі складання конкретних ділових паперів. Може припуститися незначних технічних помилок;

7-8 балів ставиться за відповідне завдання тоді, коли робота виконана грамотно і повно, студент дає правильне визначення понять; демонструє глибоке розуміння матеріалу; точно формулює свої думки і обґрунтовує їх; послідовно, зв'язно викладає матеріал, логічно міркує; виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, наводить приклади, порівнює, зіставляє, аналізує, узагальнює; володіє чистою літературною мовою, грамотно оформляє свою відповідь; вміє застосувати свої знання і навички у процесі складання конкретних ділових паперів, проте під час відповіді припускається помилок (до 10-20%);

5-6 балів ставиться за завдання, коли студент знає і розуміє основні положення теми, але допускає певну кількість помилок (до 30-40%) під час виконання письмових завдань; не досить глибоко володіє матеріалом, допускає помилки при визначенні понять; у відповіді немає послідовності, чіткості, повноти; допущені деякі незначні помилки при складанні конкретного документа;

3-4 бали ставиться, коли студент недостатньо орієнтується в матеріалі, виявляє неповне розуміння теми; йому складно обґрунтувати думку, дібрати переконливі приклади; студент має проблеми із зв'язним мовленням, допускає суттєві помилки при виконанні завдань (50-60%) або складанні конкретного документа;

1-2 бали ставиться, коли студент не орієнтується в матеріалі, виявляє нерозуміння теми, допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого матеріалу, слабо володіє зв'язним мовленням, допускає суттєві помилки у процесі виконання завдань (70-80%) чи при складанні конкретного документа.

0 балів ставиться, якщо студент не брався за виконання завдання.

За екзамен виставляється підсумкова оцінка за виконання всіх чотирьох завдань у межах від **0 до 40 балів**.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Морфологія – об'єкт і предмет вивчення. Морфологічні одиниці.
2. Поняття граматичної категорії. Типи граматичних категорій в українській мові. Граматичне значення слова та його структура. Граматичні форми слів та способи вираження граматичних значень в українській мові.
3. Частини мови і принципи їх виокремлення та класифікації.
4. Загальна характеристика іменника. Лексико-граматичні розряди іменників.
5. Категорії роду, числа, відмінка іменників.
6. Поділ іменників на відміни. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники української мови. Відмінюванні і невідмінюванні аббревіатури.
7. Прикметник. Частиномовна характеристика.
8. Творення ступенів порівняння якісних прикметників.
9. Значенно-граматичні розряди прикметників: якісні, відносні, присвійні, проміжні розряди.
10. Числівник, частиномовні ознаки.
11. Особливості синтаксичних зв'язків числівника з іменником.
12. Морфологічні категорії займенника.
13. Розряди займенників за значенням.
14. Класифікація займенників за співвідношенням з іншими частинами мови.
15. Категорієне значення дієслова як частини мови, його граматичні ознаки та синтаксична роль.
16. Категорія виду дієслова, словозмінна та словотвірна ознаки категорії виду.
17. Категорія часу дієслова, її граматичні значення. Часові парадигми форм дієслова.
18. Категорія способу дієслова. Традиційне та новітнє тлумачення категорії
19. Категорія перехідності/неперехідності дієслова.
20. Категорія стану дієслова. Форми вираження пасивного стану. Інтерпретація стану неперехідних дієслів. Зворотні дієслова.
21. Іменні категорії дієслова: особи, роду, числа, відмінка.
22. Дієслівні утворення: Інфінітив. Предикативна форма на –но, -то.
23. Дієприкметник. Активні та пасивні дієприкметники. Засоби творення.
24. Дієприслівник. Засоби творення.
25. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння якісних прислівників, їх творення і правопис.
26. Особливості лексичного і граматичного значення службових частин мови.
27. Поняття про прийменник як частину мови. Класифікація прийменників за походженням, структурою.
28. Сполучник як частина мови. Класифікація сполучників за структурою та значенням.
29. Загальна характеристика часток як частин мови. Класифікація часток за твірною базою, за структурою, за функцією.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Таблиця

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90-100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	82-89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69-74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68 балів	задовільно
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного опрацювання	35-59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34 балів	

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом 120 годин: лекції – 8 г., практичні заняття – 34 г., семінари - 14 г., самостійна робота – 13 г., модульний контроль – 8 г., семестровий контроль - 45 г.

5 семестр																	
Модулі	Модуль IV					Модуль V				Модуль VI			Модуль VII				
Назва модуля	Дієслово. Іменні категорії дієслова. Категорії виду, способу					Дієслівні категорії та дієслівні утворення				Службові частини мови. Прийменник. Сполучник			Службові частини мови. Частка. Вигук				
Кількість балів за модуль	128					112				91			91				
Загальна кількість балів	422																
Лекції	1 (1бал)					1 (1бал)				1 (1бал)			1 (1бал)				
Семінари	1 (1+10 балів)		1 (1+10 балів)			1 (1+10 балів)		1 (1+10 балів)		1 (1+10 балів)			1 (1+10 балів)				
Теми практичних занять	Дієслово. Категоріальне значення, система граматичних форм, дієвідміни дієслова (2+20 балів)	Дві основи дієслова . Структурні класи дієслів. (1+10 балів)	Категорія особи, числа, роду. Безособові дієслова. (1+10 балів)	Категорія виду. Роди дієслівно і дії (1+10 балів)	Категорія способу (1+10 балів)	Категорія часу. Парадигма часових форм. (1+10 балів)	Категорії стану та перехідності/неперехідності дієслова (1+10 балів)	Дієслівні утворення : інфінітив, предикативна форма на -но, -то.(1+10 балів)	Дієслівні утворення: дієприкметник, дієприслівник.(1+10 балів)	Прийменник. Розряди прийменників. (1+10 балів)	Прийменникові відмінкові форми. (1+10 балів)	Сполучник. Групи та типи сполучників в (1+10 балів)	Сполучник і сполучні слова (1+10 балів)	Частка . (1+10 балів)	Зв'язки. Модальні слова. (1+10 балів)	Вигук и. (1+10 балів)	Звуконаслідувальні слова (1+10 балів)
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів		5 балів		5 балів		5 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)				
Підсумковий контроль	<i>Іспит</i>																

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вихованець І.Р., Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови. Київ, 2004. 398 с.
2. Горпинич В.О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2004. 336 с.
3. Колоїз Ж. В., Малюга Н. М., Явір В. В. Сучасна українська літературна мова : зб. завдань для лабораторних робіт. Київ, 2006. 356 с.
4. Сучасна українська літературна мова: Підручник / за ред. М.Я.Плющ. Київ, 2003. 430 с.
5. Сучасна українська мова : Морфологія : підручник / за ред. А.К.Мойсієнка; Київ, 2013. 524 с.

II. ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Арполенко Г.П., Городенська К.Г., Щербатюк Г.Х. Числівник української мови. Київ, 1980. 242 с.
2. Вихованець І. Р. Прийменникова система української мови. Київ, 1980. 286 с.
3. Вихованець І. Р. Система відмінків української мови. Київ, 1987. 232 с.
4. Загнітко А.П. Система і структура морфологічних категорій сучасної української мови. Морфологія. (проблеми теорії). Київ, 1993. 343 с.
5. Збірник вправ і завдань з української мови /за ред. В.Д.Ужченко. Київ, 1997. 224 с.
6. Калько М. Аспектуальність: категоризація, класифікація і репрезентація в сучасній українській літературній мові [Текст] : монографія. Черкаси., 2008. 384 с.
7. Лонська Л. І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія [Текст] : навч.-метод. посіб. Черкаси, 2008. 148 с.
8. Мойсієнко А. К., Арібжанова І. М., Коломийцева В. В. [та ін.]. Сучасна українська літературна мова : Морфологія. Синтаксис : підручник. Київ, 2010. 376 с.
9. Плющ М. Я., Грипас Н. Я. Граматика української мови в таблицях : навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл. Київ, 2004. 167 с.
10. Плющ М.Я., Грипас О.Ю. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми : навчальний посібник. Київ, 2015. 264 с.

11. Семеренко Г.В., Литвин Л.П., Кавера Н.В., Алтицева Л.Ю., Грипас О.Ю. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ і тестів з морфології : Навчальний посібник. Тернопіль, 2012. 232 с.
12. Сучасна українська літературна мова : підручник для студентів філолог. спец. вузів / за ред. А. П. Грищенко. Київ, 1997. 493 с.
13. Сучасна українська мова : підручник / за ред. О. Д. Пономарева. Київ, 2001. 340 с.
14. Українська мова: Енциклопедія. 2-ге вид., випр. і доп. Київ, 2004. 824 с.
15. Шевчук С. В., Лобода Т. М. Сучасна українська літературна мова : навч. посіб. Київ, 2008. 383 с.
16. Шкуратяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова : навч. посіб. для студ. пед. навч. Закладів. Київ, 2000. 685 с.
17. Croft W. Syntactic Categories and Grammatical Relations : The Cognitive Organization of Information.— Chicago ;London, 1991. P. 273
18. Walter H. Wörterbuch deutscher sprichwörtlicher und phraseologischer Vergleiche. Hamburg, 2008. Т. 1. 332 s

ІІІ. ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

1. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Морфологія: Підручник. Київ, 1993. 336 с.
/ <https://drive.google.com/file/d/0ByRXMkekay2YSTIyVEc4U0xOT3M/edit?usp=sharing>
2. Вихованець І. Р. Частини мови у семантико-граматичному аспекті. Київ, 1988. – 256 с.
<https://drive.google.com/file/d/0ByRXMkekay2YekN1SzZ4V1htUXc/edit?usp=sharing>
3. Вихованець І.Р., Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови. Київ, 2004. 398 с.
/ <https://drive.google.com/file/d/0ByRXMkekay2YTMM0RmRIVkhiG8/edit?usp=sharing>
4. Горпинич В.О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2004. 336 с.
/ https://drive.google.com/open?id=1OfsSC1zD_B3CWIHS66FtZMbNNJd0PeqZ
5. Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови. Частина 1 (1965) OCR.djvu
<https://drive.google.com/open?id=0B9zt8qEWyTqGS0VNWmJWeWlidUU>

6. Сучасна українська мова : Морфологія : підручник / за ред. А. К. Мойсієнко. Київ, 2013. 524 с.
https://drive.google.com/open?id=16PicksIdvQqu15A_RCrXqP1Dclk1ZTgr
7. Сучасна українська літературна мова: Підручник / за ред. М.Я.Плющ. Київ, 2003. 430 с.
https://drive.google.com/open?id=1dz-EliLUqEm_Hj7YmZBblkK2H_q9Bkuu
8. Сучасна українська мова : підручник /за ред. О. Д. Пономарева. Київ, 2001. 340 с. <https://drive.google.com/open?id=0B9zt8qEWyTqGNjhlZ3pxSTIwRG8>

IV. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. «Лінгвістичний портал» / www.mova.info
2. Орфографічний словник (Портал української мови та культури «Словник-УА») <http://slovnyk.ua/>
3. української мови : Академічний тлумачний словник (1970—1980) / <http://sum.in.ua/>
4. Словники on-line : сталих виразів, іншомовних слів, антонімів, синонімів, антисуржик / <http://www.rozum.org.ua/>
5. Тлумачний словник української мови у 20-ти томах / <http://lcorp.ulif.org.ua/ExplS/>
6. «Український правопис» / www.pravopys.net
7. Український лінгвістичний портал. «Словники України» on-line (Словозміна. Синонімія. Фразеологія) / <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
8. Український мовно-інформаційний фонд НАН України (Ресурси сайту) / <http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>